

XI. TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT

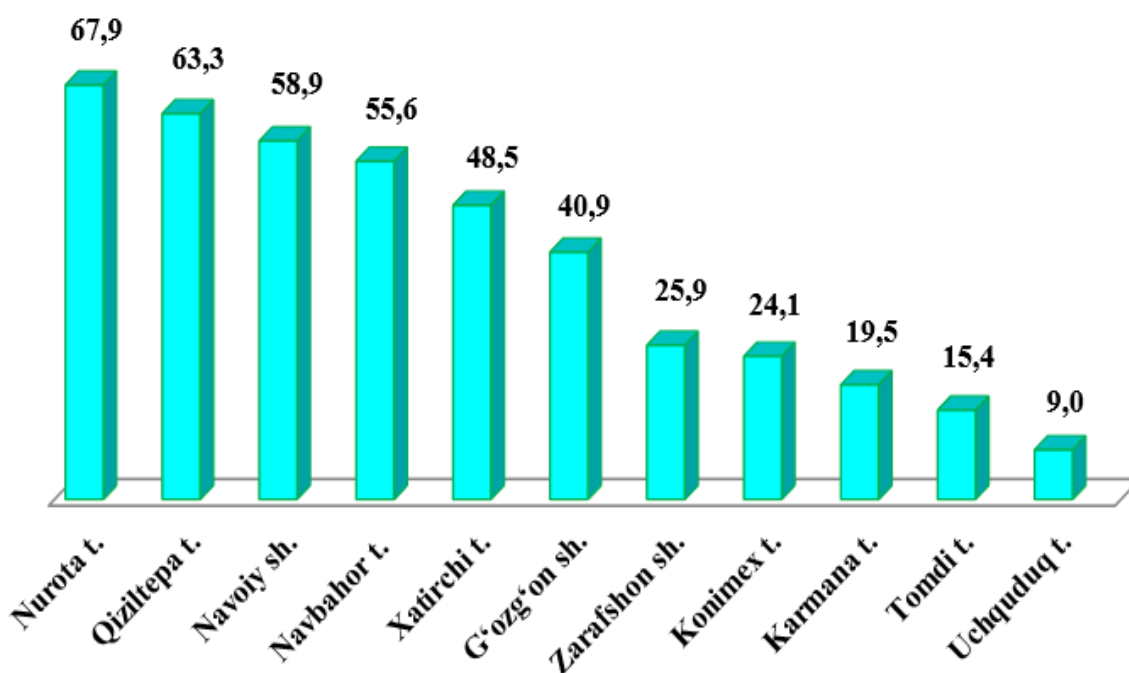
Viloyatning tashqi savdo aylanmasi 2023- yilning yanvar- sentabr oylarida 1 029,8 mln. AQSH dollarini, jumladan eksport 499,1 mln. AQSH dollarini, import 530,7 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

Tashqi savdo aylanmasining saldosi - 31,6 mln. AQSH dollari, shu jumladan MDH davlatlari bilan - 85,3 mln. AQSH dollarini va boshqa davlatlar bilan 53,7 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

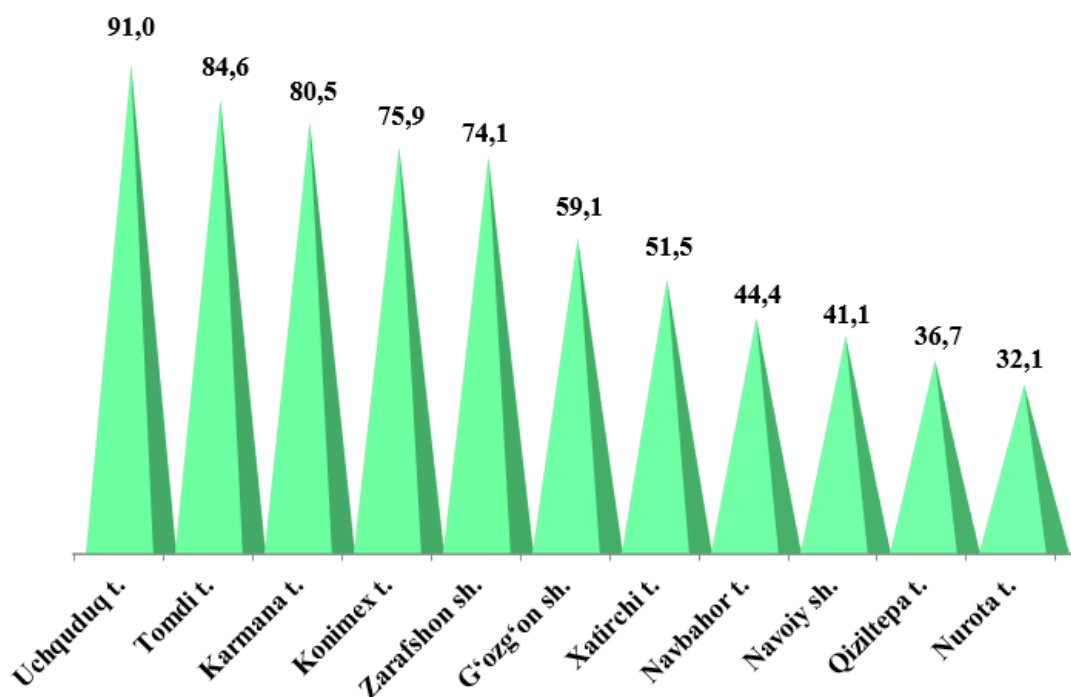
Viloyatning tashqi savdo aylanmasi (2023- yil yanvar- sentabr oylarida)

	<i>Tashqi savdo aylanmasi mln. AQSH doll.</i>			<i>Eksport mln. AQSH doll.</i>			<i>Import mln. AQSH doll.</i>		
	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>O'sish sur'ati, % da</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>O'sish sur'ati, % da</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>O'sish sur'ati, % da</i>
Jami	890,3	1 029,8	115,7	436,6	499,1	114,3	453,7	530,7	117,0
Navoiy sh.	481,8	648,3	134,6	307,8	382,0	124,1	174,0	266,3	153,1
Zarafshon sh.	7,7	6,7	87,8	1,5	1,7	118,2	6,2	5,0	80,6
G'ozg'on sh.	1,0	4,4	4,6 m.	0,5	1,8	3,7 m.	0,5	2,6	5,7 m.
Karmana t.	280,4	253,5	90,4	53,1	49,4	93,1	227,3	204,1	89,8
Konimex t.	0,3	2,1	6,3 m.	0,2	0,5	2,2 m.	0,1	1,6	16,4 m.
Qiziltepa t.	59,8	49,9	83,3	42,2	31,6	74,7	17,6	18,3	104,0
Navbahor t.	30,3	33,5	110,5	21,0	18,6	88,5	9,3	14,9	160,6
Nurota t.	6,7	8,1	120,3	4,4	5,5	125,1	2,3	2,6	111,3
Tomdi t.	2,0	1,1	52,7	0,9	0,2	19,1	1,1	0,9	77,5
Uchquduq t.	13,3	7,5	56,4	0,8	0,7	86,1	12,5	6,8	54,6
Xatirchi t.	6,2	14,2	2,3 m.	3,9	6,9	176,8	2,3	7,3	3,2 m.
Bo'linmay- digan hajm	0,8	0,5	-	0,3	0,2	-	0,5	0,3	0,3

Viloyat tashqi savdo aylanmasida eksportning ulushi, % da



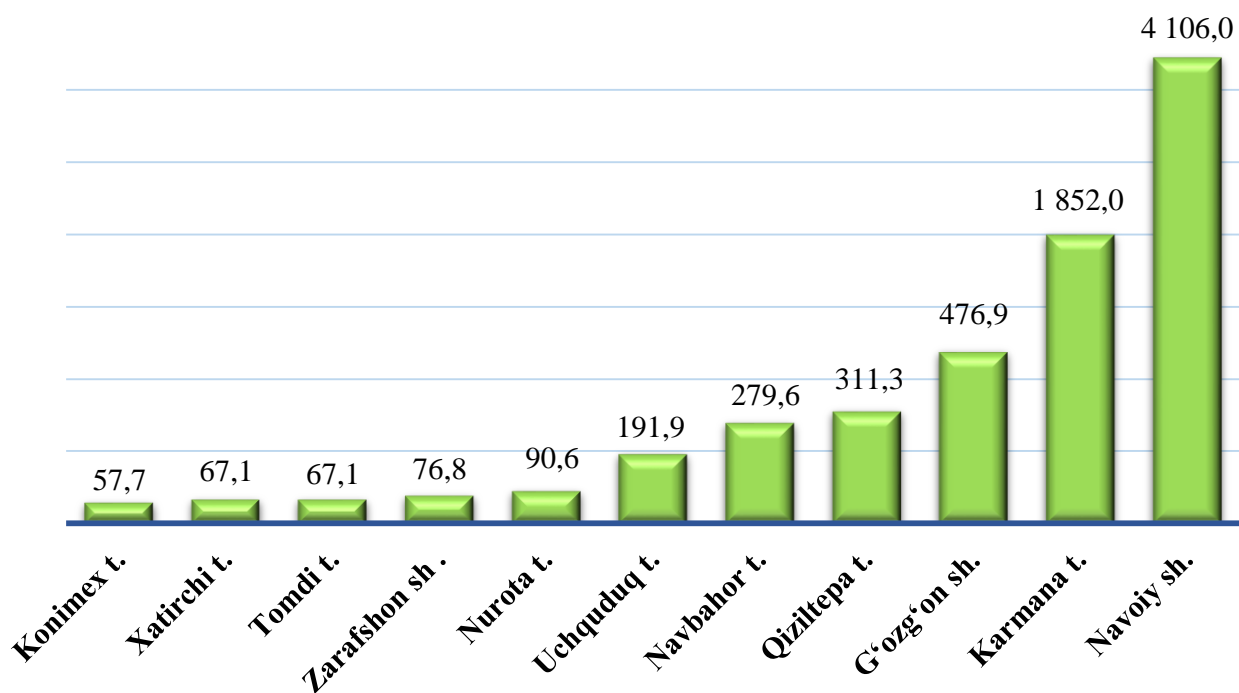
Viloyat tashqi savdo aylanmasida importning ulushi, % da



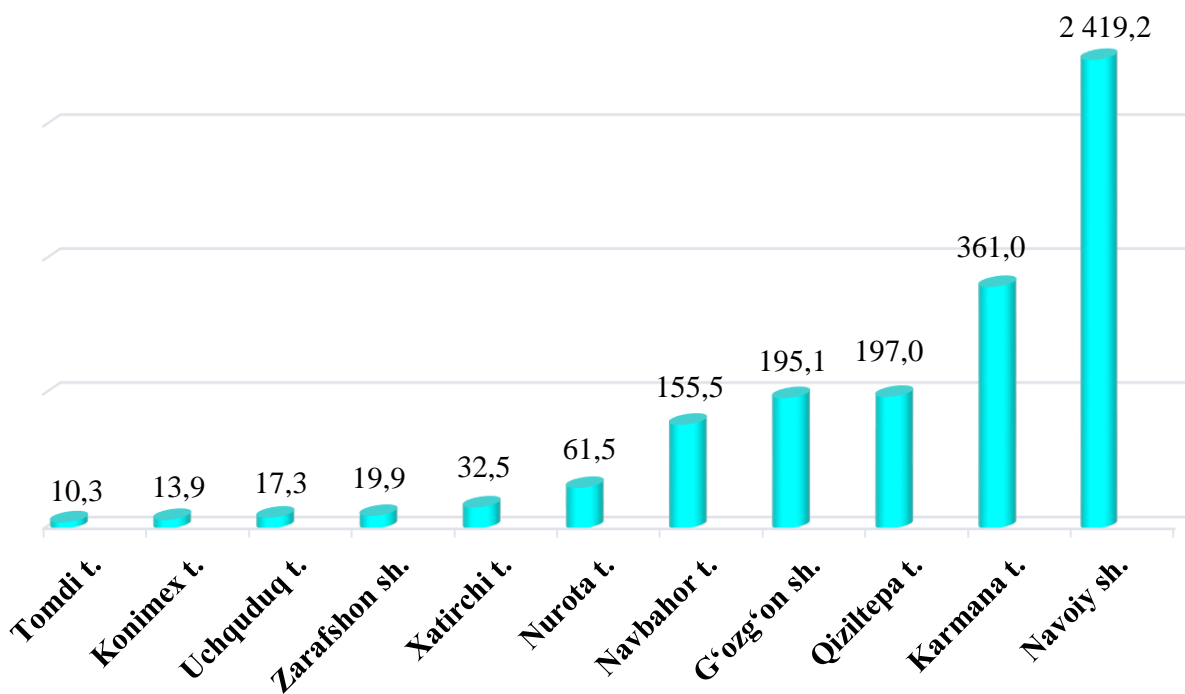
Aholi jon boshiga tashqi savdo aylanmasi hajmi

	<i>Tashqi savdo aylanmasi</i>		<i>Eksport</i>		<i>Import</i>	
	<i>mln. AQSH doll.</i>	<i>Aholi jon boshiga AQSH doll.</i>	<i>mln. AQSH doll.</i>	<i>Aholi jon boshiga AQSH doll.</i>	<i>mln. AQSH doll.</i>	<i>Aholi jon boshiga AQSH doll.</i>
Jami	1 029,8	968,7	499,1	469,4	530,7	499,3
Navoiy sh.	648,3	4 106,0	382,0	2 419,2	266,3	1 686,8
Zarafshon sh.	6,7	76,8	1,7	19,9	5,0	57,0
Gʻozgʻon sh.	4,4	476,9	1,8	195,1	2,6	281,9
Karmana t.	253,5	1 852,0	49,4	361,0	204,1	1 491,0
Konimex t.	2,1	57,7	0,5	13,9	1,6	43,8
Qiziltepa t.	49,9	311,3	31,6	197,0	18,3	114,3
Navbahor t.	33,5	279,6	18,6	155,5	14,9	124,2
Nurota t.	8,1	90,6	5,5	61,5	2,6	29,1
Tomdi t.	1,1	67,1	0,2	10,3	0,9	56,8
Uchquduq t.	7,5	191,9	0,7	17,3	6,8	174,6
Xatirchi t.	14,2	67,1	6,9	32,5	7,3	34,5
Boʻlinmaydigan hajm	0,5	-	0,2	-	0,3	-

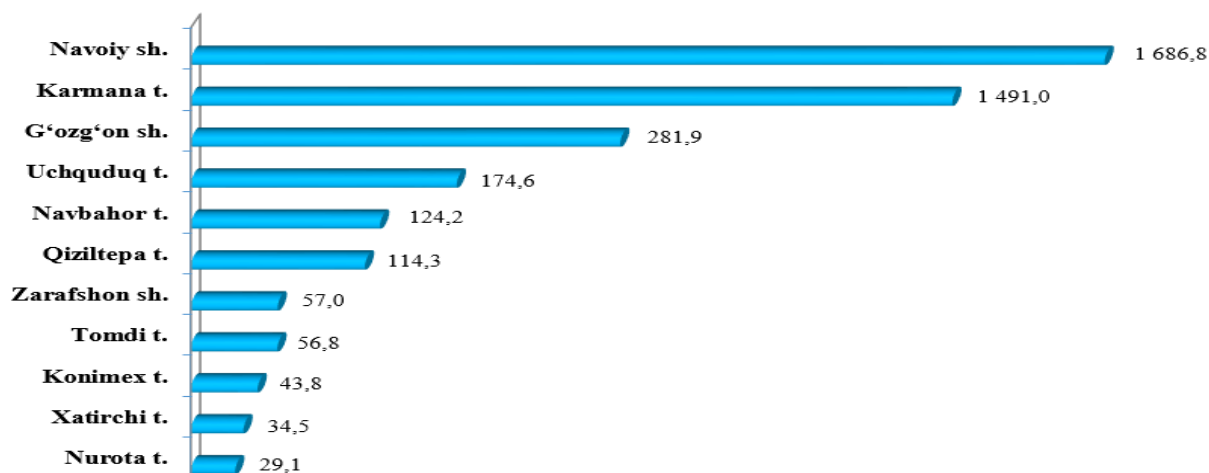
Aholi jon boshiga tashqi savdo aylanmasi hajmi, (AQSH doll.)



Aholi jon boshiga eksport hajmi, (AQSH doll.)



Aholi jon boshiga import hajmi, (AQSH doll.)



2023- yil yanvar-sentabr oylarida kichik biznes sub'ektlari tomonidan 41,6 mln. AQSH dollari (umumiy eksport hajmining 8,3 %) miqdorida mahsulotlar (tovar va xizmatlar) eksport qilindi, 175,5 mln. AQSH dollari (umumiy import hajmining 33,1 %) miqdorida mahsulotlar (tovar va xizmatlar) import qilindi.

2023- yil yanvar- sentabr oylarida kichik biznes sub'ektlarining tashqi savdo tarkibidagi ulushi.

	Tashqi savdo aylanmasi mln. AQSH doll.			Eksport mln. AQSH doll.			Import mln. AQSH doll.		
	Jami	Kichik biznes	Kichik biznes ulushi, % da	Jami	Kichik biznes	Kichik biznes ulushi, % da	Jami	Kichik biznes	Kichik biznes ulushi, % da
Jami	1 029,8	217,1	21,1	499,1	41,6	8,3	530,7	175,5	33,1
Navoiy sh.	648,3	53,2	8,2	382,0	7,5	2,0	266,3	45,7	17,2
Zarafshon sh.	6,7	6,0	89,9	1,7	1,7	98,3	5,0	4,3	87,0
G'ozg'on sh.	4,4	4,4	100,0	1,8	1,8	100,0	2,6	2,6	100,0
Karmana t.	253,5	97,9	38,6	49,4	16,9	34,2	204,1	81,0	39,7
Konimex t.	2,1	1,1	50,9	0,5	0,5	100,0	1,6	0,6	35,3

	<i>Tashqi savdo aylanmasi mln. AQSH doll.</i>			<i>Eksport mln. AQSH doll.</i>			<i>Import mln. AQSH doll.</i>		
	<i>Jami</i>	<i>Kichik biznes</i>	<i>Kichik biznes ulushi, % da</i>	<i>Jami</i>	<i>Kichik biznes</i>	<i>Kichik biznes ulushi, % da</i>	<i>Jami</i>	<i>Kichik biznes</i>	<i>Kichik biznes ulushi, % da</i>
Qiziltepa t.	49,9	19,9	39,8	31,6	3,6	11,3	18,3	16,3	89,1
Navbahor t.	33,5	8,7	26,2	18,6	1,5	8,3	14,9	7,2	48,6
Nurota t.	8,1	2,8	33,9	5,5	0,3	4,9	2,6	2,5	95,3
Tomdi t.	1,1	1,1	100,0	0,2	0,2	99,8	0,9	0,9	100,0
Uchquduq t.	7,5	7,5	100,0	0,7	0,7	99,1	6,8	6,8	100,0
Xatirchi t.	14,2	14,0	98,9	6,9	6,7	97,7	7,3	7,3	100,0
Bo‘linmaydi- gan hajm	0,5	0,5	-	0,2	0,2	-	0,3	0,3	-

Viloyatning tashqi savdo aylanmasi

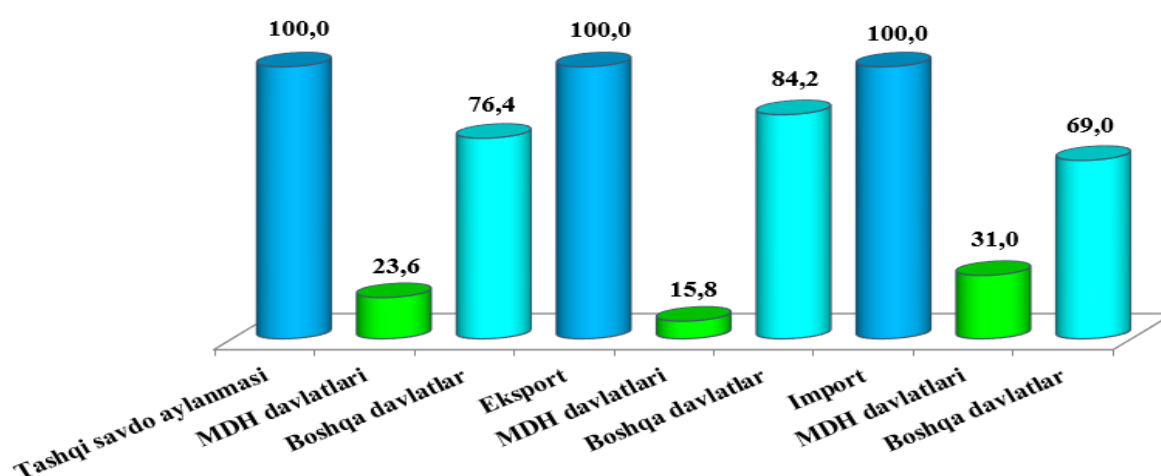
Tashqi savdo aylanmasining saldosi - 31,6 mln. AQSH dollarni, shu jumladan MDH davlatlari bilan - 85,3 mln. AQSH dollarini va boshqa davlatlar bilan 53,7 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

	<i>mln. AQSH dollari</i>	<i>o‘shish sur‘ati, % da</i>	<i>yakunga nisbatan, % da</i>
Tashqi savdo aylanmasi	1 029,8	115,7	100,0
MDH davlatlari	243,3	72,9	23,6
boshqa davlatlar	786,5	141,3	76,4
Eksport	499,1	114,3	100,0
MDH davlatlari	79,0	61,5	15,8
boshqa davlatlar	420,1	136,3	84,2
Import	530,7	117,0	100,0

davomi

	<i>mln. AQSH dollari</i>	<i>o'sish sur'ati, % da</i>	<i>yakunga nisbatan, % da</i>
MDH davlatlari	164,3	80,1	31,0
boshqa davlatlar	366,4	147,5	69,0
Saldo	- 31,6	x	x
MDH davlatlari	- 85,3	x	x
boshqa davlatlar	53,7	x	x

MDH va boshqa davlatlarning viloyat tashqi savdo aylanmasidagi ulushi, % da



Viloyat rezidentlarining tashqi savdo operatsiyalari asosan, jami tovar aylanmasida Yevropa (59,7 %), Osiyo (39,8 %), Amerika (0,5 %) qit'alari bilan amalga oshirilgan.

Viloyat tashqi savdo aylanmasining qit'alar bo'yicha taqsimlanishi (2023- yil yanvar- sentabr oylarida, mln. AQSH dollari)

	<i>Eksport</i>	<i>Import</i>	<i>Tashqi savdo aylanmasi</i>	
			<i>O'sish sur'ati, % da</i>	<i>Jamiga nisbatan, % da</i>
Jami	499,1	530,7	115,7	100,0
<i>shu jumladan:</i>				
Yevropa	369,9	244,4	188,6	59,7
Osiyo	129,1	281,1	98,8	39,8
Amerika	0,1	5,2	3,5	0,5

MDH davlatlari orasida Rossiya Federatsiyasi, Qozog‘iston va Qirg‘iz Respublikalari, tashqi savdo aylanmasida asosiy hamkorlar hisoblanib, ularning jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 22,5 foizni, boshqa davlatlar orasida Fransiya, Xitoy Xalq Respublikasi, Hindiston, Turkiya, Latviya, Yaponiya, Litva, Germaniya, Afg‘oniston, Koreya Respublikasi, Daniya, Buyuk Britaniya va boshqa davlatlar hisoblanib, ularning ulushi 77,5 foizni tashkil etdi.

Viloyat tashqi tovar aylanmasida nisbatan katta ulushga ega bo‘lgan davlatlar (2023- yil yanvar- sentabr oylarida)

<i>Davlatlar nomi</i>	<i>mln. AQSH dollari</i>	<i>o‘sinh sur‘ati, % da</i>	<i>viloyat tovar aylanmasidagi ulushi, % da</i>
Fransiya	307,2	4,9 m.	29,8
Rossiya Federatsiyasi	166,6	83,1	16,2
Xitoy Xalq Respublikasi	151,8	86,2	14,7
Qozog‘iston	52,3	75,0	5,1
Hindiston	48,3	3,3 m.	4,7
Turkiya	46,3	83,8	4,5
Latviya	46,1	27,3 m.	4,5
Yaponiya	42,3	10,1 m.	4,1
Litva	21,2	140,2	2,1
Germaniya	20,9	154,6	2,0
Afg‘oniston	16,5	199,8	1,6
Koreya Respublikasi	16,5	96,5	1,6
Qirg‘iz Respublikasi	12,2	59,2	1,2
Daniya	10,2	560,3 m.	1,0
Buyuk Britaniya	8,8	37,4 m.	0,9

**Viloyatning eksport aylanmasida nisbatan katta ulushga
ega bo'lgan davlatlar (2023- yil yanvar- sentabr oylarida)**

<i>Davlatlar nomi</i>	<i>Eksport aylanmasi mln. AQSH dollari</i>	<i>Viloyatning eksport aylanmasidagi ulushi, % da</i>
F	302,5	60,6
Rossiya Federatsiyasi	44,6	8,9
Hindiston	40,2	8,1
Turkiya	23,9	4,8
Afg'oniston	16,5	3,3
Xitoy Xalq Respublikasi	14,5	2,9
Qozog'iston	14,4	2,9
Qirg'iz Respublikasi	9,7	1,9
Daniya	9,2	1,8
Litva	7,3	1,5

**Viloyatning import aylanmasida nisbatan katta ulushga
ega bo'lgan davlatlar (2023- yil yanvar- sentabr oylarida)**

<i>Davlatlar nomi</i>	<i>Import aylanmasi mln. AQSH dollari</i>	<i>Viloyatning import aylanmasidagi ulushi, % da</i>
X i	137,3	25,9
Rossiya Federatsiyasi	122,0	23,0
Latviya	46,0	8,7
Yaponiya	42,3	8,0
Qozog'iston	37,9	7,1
Turkiya	22,4	4,2
Germaniya	20,9	3,9
Koreya Respublikasi	16,4	3,1
Litva	13,9	2,6
Buyuk Britaniya	8,8	1,7

Eksport va import tarkibi
(2023- yil yanvar- sentabr oylarida)

<i>XSST tarkibi</i>	<i>jami</i>		
	<i>ming AQSH doll.</i>	<i>o'sish sur'ati, % da</i>	<i>jamiga nisbatan ulushi, % da</i>
Eksport	499 015,1	114,3	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	23 315,0	177,3	4,7
Ichimliklar va tamaki	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	21 572,0	63,0	4,3
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	16 069,4	2,7 m.	3,2
Hayvonlar va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	705,7	2,1 m.	0,1
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	352 808,3	127,2	70,7
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	67 328,9	75,6	13,5
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	4 534,8	33,7 m.	0,9
Turli xil tayyor buyumlar	11 747,7	81,9	2,4
Xizmatlar	933,3	46,2	0,2
Import	530 739,1	117,0	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	22 744,5	2,1 m.	4,3
Ichimliklar va tamaki	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	10 692,5	100,6	2,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	1 892,2	19,9	0,4
Hayvonlar va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	4 385,8	3,1 m.	0,8
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	65 851,1	84,2	12,4
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	145 251,6	103,9	27,4
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	244 687,6	151,5	46,1
Turli xil tayyor buyumlar	19 066,5	59,6	3,6
Xizmatlar	16 167,3	169,1	3,0

MDH mamlakatlarida eksport va import tarkibi
(2023- yil yanvar- sentabr oylarida)

<i>XSST tarkibi</i>	<i>Jami</i>		
	<i>ming AQSH doll.</i>	<i>o'sish sur'ati, % da</i>	<i>jamiga nisbatan ulushi, % da</i>
Eksport	78 958,8	61,5	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	3 367,6	137,8	4,3
Ichimliklar va tamaki	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	19 670,8	61,7	24,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	67,4	17,8	0,1
Hayvonlar va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	9 936,4	33,3	12,6
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	31 215,7	64,6	39,5
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	4 470,7	33,2 m.	5,7
Turli xil tayyor buyumlar	9 720,2	67,8	12,3
Xizmatlar	510,0	54,1	0,6
Import	164 334,2	80,1	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	21 186,7	2,0 m.	12,9
Ichimliklar va tamaki	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	3 499,5	69,2	2,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	1 799,3	19,9	1,1
Hayvonlar va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	4 360,2	3,3 m.	2,7
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	5 559,5	35,7	3,4
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	67 169,5	64,7	40,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	47 679,5	146,4	29,0
Turli xil tayyor buyumlar	4 970,9	21,5	3,0
Xizmatlar	8 109,1	182,6	4,9

Boshqa xorijiy mamlakatlarda eksport va import tarkibi
(2023- yil yanvar- sentabr oylarida)

<i>XSST tarkibi</i>	<i>Jami</i>		
	<i>ming AQSH doll.</i>	<i>o'sish sur'ati, % da</i>	<i>Jamiga nisbatan ulushi, % da</i>
Eksport	420 056,3	136,3	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	19 947,4	186,3	4,7
Ichimliklar va tamaki	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	1 901,2	80,4	0,5
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	16 002,0	2,9 m.	3,8
Hayvonlar va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	705,7	2,1 m.	0,2
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	342 871,9	138,5	81,6
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	36 113,2	88,6	8,6
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	64,1	2 565,2 m.	0,02
Turli xil tayyor buyumlar	2 027,5	2 134,2 m.	0,5
Xizmatlar	423,3	39,3	0,1
Import	366 404,9	147,5	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	1 557,8	2,4 m.	0,4
Ichimliklar va tamaki	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	7 193,0	129,1	2,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	92,9	19,6	0,03
Hayvonlar va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	25,6	37,4	0,01
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	60 291,6	96,2	16,5
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	78 082,1	2,2 m.	21,3
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	197 008,1	152,8	53,8
Turli xil tayyor buyumlar	14 095,6	159,6	3,8
Xizmatlar	8 058,2	157,4	2,2

Viloyatda 2023- yilning yanvar-sentabr oylari davomida 334 turdagi tovar va mahsulotlarni 38 ta mamlakatga eksport qildi. Yani eksport 499,1 mln. AQSH dollarini tashkil qildi. Eng ko'p Fransiya, Rossiya Federatsiyasi, Hindiston, Turkiya, Afg'oniston, Xitoy Xalq Respublikasi, Qozog'iston, Qirg'iz Respublikasi, Daniya, Litva, Tojikiston, Belarus Respublikasi, Eron Islom Respublikasi, Turkmaniston, Italiya, Ozarbayjon, Polsha, Pokiston, Ukraina, Armeniya va boshqa mamlakatlarga eksport qilingan.

Jumladan, viloyatda 2023- yilning yanvar- sentabr oylarida 1 503 turdagi tovar va mahsulotlar 56 ta mamlakatdan import qilindi. Ya'ni import 530,7 mln. AQSH dollarini tashkil qildi. Eng ko'p Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Latviya, Yaponiya, Qozog'iston, Turkiya, Germaniya, Koreya Respublikasi, Litva, Buyuk Britaniya, Hindiston, Chexiya Respublikasi, Fransiya, Eron Islom Respublikasi, Avstriya, Kanada, Finlyandiya, Polsha, Qirg'iz Respublikasi, Gonkong va boshqa davlatlardan import qilingan.

Eksport tarkibida katta ulushni kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (70,7 foiz), sanoattovarlar (13,5 foiz) va oziq-ovqat mahsulotlari (4,7 foiz) tashkil etdi.

Import tarkibida katta ulushni mashinalar va transport asbob-uskunalari (46,1 foiz), sanoat tovarlari (27,4 foiz), kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (12,4 foiz) tashkil etmoqda.

Shu bilan, tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar va dunyo mamlakatlari bilan olib borilayotgan mustahkam aloqalar natijasida viloyatimizning eksport salohiyati oshib borayotgani yaqqol namoyon bo'lmoqda.

Shuningdek, bir qator soliq, bojxona imtiyozlarining yaratilishi, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va raqobatbardosh mahsulotlarni ishlab chiqarilishi milliy mahsulotlarimizni tashqi bozorlarda mustahkam o'rin egallashlari uchun zamin yaratmoqda.